

George PIETRARU

„În primăvara anului 1984, beneficiind de o împrejurare favorabilă, am trecut granița și, într-o noapte, am traversat Yugoslavia. În dimineața următoare eram în Italia, unde, în scurt timp, mi-am atins ținta: Lagărul de refugiați politici de la Latina. Grație postului pe care l-am ocupat în administrația Campului de „profugghi stranieri” – primirea și evidența noilor refugiați – am ajuns să cunosc întâmplările dramatice prin care trecuseră compatrioții mei pentru a ajunge în lumea liberă. Istorisirile celor pe care îi ajutam să-și întocmească memoriile și cererile de azil politic le-am adunat într-un volum – la care încă lucrez – intitulat „Frontiera morții”; din acest volum face parte și nuvela *Secera în lanul de porumb*”.

- Cu mine treaba a fost foarte serioasă, zise Michi, privind în fundul paharului gol.

Am înțeles că venise timpul ca băiatul acesta slăbuț, cu trupul parcă desenat de o peniță subțire, cu ochii negri supradimensionați de dioptriile ochelarilor, să se destăinuie, să-și „scuipe” – cum se spunea în lagăr – povestea lui. I-am făcut un semn lui Leonardo și acesta aduse, tăcut, o altă sticlă de bere, pornind apoi spre celălalt colț al salonului, unde începu să ștergă pete imaginare de pe fețele de plastic ce acopereau mesele. Ne aflam în cârciuma lui Leonardo, locul predilect al câmpștilor. Ziua toridă își prelungea agonia într-o înserare sufocantă. Doar aici, înăuntru, era răcoare, și sticla de „Peroni” pe care italianul o scosese aburită din frigiderul uriaș avea darul să ne răcorească doar privind-o.

L-am lăsat pe Michi să se hotărască singur. Știam din experiență că un cuvânt rostit în scopul de a grăbi confesiunea avea efectul contrar: omul se închidea în tăcerea lui, ca într-o carapace, și nu mai ieșea din ea niciodată. Era și aceasta una din legile nescriese ale lagărului: „nu întreba nimic, așteaptă să ți se spună”...

Am așteptat cu răbdare, disimulându-mi curiozitatea într-o indiferență neutră. Îl priveam în timp ce își sorbea, cu înghițituri mici, berea, și mă întrebam de ce băiatul acesta, atât de îndatoritor, prietenos și sincer, era mereu înșelat. Lucram împreună în biroul administrației lagărului, pe un salariu de-a dreptul rușinos, dar niciodată discuțiile noastre nu alunecaseră pe panta mărturisirilor. Știam doar că are un frate mai mare, undeva la celălalt capăt al lumii, care-i trimitea regulat, în fiecare lună, un cec respectabil. Dar băiatul – de fiecare dată când îi sosea cecul – găsea o prietenă, sau mai degrabă era găsit, și în două-trei zile banii – care ar fi trebuit să-i ajungă o lună – se spulberau ca fumul. L-am văzut într-o seară la discoteca orașului cheltuind, cu o feroare care-i stătea doar lui bine, vreo două sute de mii de lire, pentru a oferi fetelor băuturi, dulciuri, țigări... Iar a doua zi, cu zâmbetul lui naiv și dezarmant, îmi cerea o țigară. Altădată, bineînțeles că în ziua în care a primit un cec din emisfera australă, a dispărut împreună cu o campistă,

fostă dansatoare de bar undeva într-un oraș din nordul țării. A revenit după trei zile, singur, jigărit, lihnit de foame, fără o lețcaie. Călătorise cu trenul, fără bilet, și conductorii de la „Fiducia et sicurezza” – compania de căi ferate italiene – îl dibuiseră printre ceilalți călători și-i încheiaseră un proces-verbal pentru care urma să plătească o amendă de-a dreptul astronomică.

- I-am păcălit strașnic, ne-a povestit el, cu o bucurie ce vroia să compenseze o deziluzie nemărturisită. Le-am spus că mă cheamă Ceaușescu și că locuiesc pe Calea Victoriei. M-au crezut, închipuiți-vă. Ba unul, care părea mai deștept, a spus că dacă-i așa înseamnă că „papa” va plăti amenda fără fașoane.

Dar, ceea ce nu a mărturisit el, știam eu: în timpul cât a lipsit i-a sosit „O.K.”-ul pentru emigrare: ambasada respectivă i-a trimis biletul de avion în Campo, dar „Alitalia” a plecat fără el. Acum aștepta spășit clemența consulului, supărat de o asemenea indolență. Băiatul era hotărât să nu scape a doua și ultima șansă. Dar cu Michi nu știai niciodată la ce să te aștepti...

Mi-am aprins o țigară, cu o mină de indiferență plictisită.

- Am fost opt cu toții: un șvab din Banat cu logodnica lui, doi băieți din Cluj, studenți, o pereche de tineri din Craiova, și noi doi, bucureștenii; adică eu și încă unul pe care dacă ți-l spun îl cunoști precis.

Și m-a fulgerat cu lentilele ochelarilor: nici acum nu sunt curios, nici acum nu întreb nimic?... Am dat cu mâna să gonesc fumul de țigară, dar, tot atât de bine, gestul putea să însemne „lasă, nu-mi spune”...

- Ne-am întâlnit într-o seară, în orașul T., la restaurantul hotelului cel nou. Aveam un „fix”, înțelegi, un om la care mă trimisese altcineva, cu recomandare... Nici un nume: doar o zi, o oră, locul unde trebuia să mă așez în restaurant și să citesc „Flacăra” de săptămâna trecută. Am sosit acolo ceva mai devreme și aproape o jumătate de oră am privit uimit cum se umplea masa... adică veneau tipii și se așezau pe scaune, fără să spună o vorbă, fără să ascundă caraghioasa aia de revistă. Era un spectacol – merita să-l vezi – cum opt perechi de coate se sprijineau pe

Secera în lanul de porumb

lemnul mesei și opt ziare se agitau frământate de mâini nervoase. Era haiosă chestia, parol... După aproape o oră a apărut un bărbat care părea samsar de cai: îi jucau ochii în toate părțile. Ne-a cercetat pe fiecare în parte, a rostit cuvântul care trebuia, și a pus pe masă o pungă de plastic împăturită.

- Puneți banii înăuntru, așa cum e regula, șopti el, aplecându-se spre unul din băieți spre a-și aprinde țigara. Ne întâlnim la gară, la „Informații”. Peste o oră. Plecați pe rând...

Cei doi tineri din Cluj s-au grăbit și au strecurat în plasă pachetele de bani învelite în hârtie. Oltenii se cam codeau, sfătuindu-se din ochi. Șmecherul din București, prietenul meu, făcea pe niz-nai-ul, trăgând, absent, din țigară. Doar fata, care se ținea lipită de logodnicul ei, un tânăr frumos și voinic ca Siegfried – ăla din Nibelungi, cunoști povestea, nu? – întinse, tremurătoare, mâna cu pachetul.

- Nu! – șuieră tăios Siegfried – și palma lui grea se lăsă peste mâna delicată a fetei, curmându-i gestul. Este destul atât, acum – mai șopti el, împingând punga de plastic spre colțul unde se aciuse samsarul. Restul – în gară!

Omul încremeni. Fața lui zbârcită ca de șoarece bătrân – nu știu cum arată șoarecii bătrâni, dar mie așa mi s-a părut – păli. Apoi, nu se știe de unde, năvăli o roșeață care-i injectă și ochii. O dără de sudoare se prelinse de sub șapca trasă până la sprâncene și se pierdu în mustața rară, fără ca omul să simtă.

- Așa, care-va-să-zică, n-aveți încredere! Păi de ce ați mai venit, fraților? – se destinse el într-un zâmbet silit, de parcă n-ar fi primit lovitura în plin. Nu-i nimic, înțeleg, poate ați pățit-o cu alții; dar la mine e altceva... Mă rog, o să vedeți!... Ne întâlnim la gară, la „Informații”. Vin eu la voi...

Și a dispărut, prelingându-se printre mese cu o ușurință uluitoare, cu aceeași dexteritate cu care a șters pur și simplu, de pe masă, punga de plastic cu cele câteva pachete de bancnote.

Am așteptat în fața ghișeului de informații, lungindu-ne gâturile în lungul și în latul peronului după silueta șuie a samsarului. Trenul local spre J. era tras de mult pe linie și locomotiva pufăia nervoasă în răstimpuri, parcă stând cu ochii pe ceas. Nu ea, ci noi urmăream saltul acelor ceasului electric din gară. Anunțul crainicului: „pleacă peste cinci minute” ni se înfipse ca un cuțit în oase.

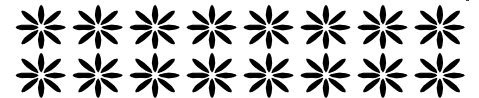
- Așa, feciorii moșului, no c'om mere, de-acum...

Ne-am întors ca arși. În fața noastră un țăran îmbrăcat cu o bundă de aba cenușie pe umeri, cu o sarică spânzurată de un umăr și cu un clop scorojit pe cap, ne întindea mâna, invitându-ne spre tren. I-am recunoscut ochii alunecoși și cercetători, și mustața rară – deși „albise” în timpul scurt ce trecuse de la întâlnirea de la restaurant.

Am pornit după el spre coada trenului. Ne-am oprit chiar la ultimul vagon și, în icneli de om neajutorat cu sănătatea, „moșul” se urcă pe scară, ajutat fiind de conductorul trenului – om cu inima miloasă.

Mie – acum, că îmi trecuse spaima că suntem trași pe sfoară – îmi plăcea tipul și mă amuzau fițele lui. Își făcu loc printre călătorii cu desage și papornițe, scoțând vaitături de om suferind. Goni – doar cu un gest – doi țărani, de pe locurile pe care se așezaseră, ba chiar mută și pe cei doi grăniceri care călătoreau spre companie, și astfel ne așeză pe toți opt în colțul din fund al vagonului.

- Dumnealor – șopti el, cu importanță prefăcută, spre vecini – sunt de la oraș... Oameni subțiri, cu carte, deh... Și uite că vin la noi să ne deștepte, că tare mai suntem proști, Doamne iartă-mă...

Să mori de răs, nu altceva! Dar cine avea chef de așa-ceva, când megieșii noștri, oameni necăjiți, se holbau la noi ca la niște extraterestri, iar soldații se scărpinau pe furiș pe sub caschete, cu sinceră evlavie.

Trenul s-a pus în mișcare. Prin geamul din spate vedeam la lumina felinarelor cum șinele de fier alunecau în urmă, pierzându-se în întuneric. Când a venit conductorul, „moșul” a scos din sarică biletele pentru toți și le-a întins să le perforeze.

- Sunt copiii mei, a răs el știrb, lăsând afacerea în coadă de pește. Adică, să înțeleagă conductorul ce vrea. Apoi s-a întors și a șuierat către „copii”, de fapt mai mult spre neamț:

- Acum e timpul să dați banii, după înțelegere...

Dar șvabul a ridicat un deget și a privit absent, dar hotărât, prin fereastra întunecată. Adică, înțelegi, „nu încă!”.

- Bine băieți, cum ziceți voi, a convenit, moale, samsarul. Și s-a dat în vorbă, sfătos, cu niște vecini.

Trenul a mai oprit de câteva ori prin halte mărunte, anonime, înecate în beznă. Doar o dată am văzut chipul straniu, deformat de lumina galbenă ce venea de la felinarul ce-l ținea în mână, al unei acarițe.

(continuare în pagina 11)

